

GEZONDDE GEEST

Bibliofiel
Marcel Grauls
tipst elke
week een
boek waar u
slimmer van
wordt.

- Frans Verhagen, *Begrijp jij Amerika nog?* Amsterdam University Press, 2018, 228 blz., met Noten en Index, 19,99 euro; e-boek: 9,99 euro.
- Jan-Werner Müller, *Wat is populisme?*, Nieuw Amsterdam, 2017, 144 blz., 14,99 euro; e-boek: 8,99 euro.

Amerika begrijpen, uit zelfbehoud

Wie wil Amerika nog begrijpen?

De geïnteresseerde leek in Europa is na een jaar Trump stilaan dolgedraaid. Omdat de man zijn realityshow geen moment onderbreekt - 2.400 tweets in een jaar tijd - vraagt hij van ons veel aandacht, veel tijd, om op de hoogte te blijven. Trumpmoetheid treedt op. Dagelijkse gekte blijft niet boeien. Of wel soms? De man met het ontwrichte kompas in Davos? Wie wil het nog weten?

Kun je je leven wijden aan Trump?

Niet aan Trump, wel aan Amerika. Frans Verhagen (Eindhoven, 1954) is zo iemand. Hij heeft in de VS gestudeerd, gewoond en gewerkt, hij heeft veertig jaar lang over de VS in Vlaamse en Nederlandse kranten geschreven, en recentelijk nog stevige boeken gepubliceerd: 'Geschiedenis van de VS' (2017, 500 blz.); 'Lincoln. Een geniaal politicus' (2012, 400 blz.); 'Founding Fathers. De grondleggers van de VS' (2016, 300 blz.). En nu brengt hij een stand van zaken van de actualiteit. Tot en met 14 december 2017. Wie de VS echt begrijpt, wordt door Trump permanent geprikkeld, getergd en opgejaagd om te corrigeren, alles zit anders in elkaar. Overigens is Verhagens vrouw Chinees-Amerikaans, geboren in Los Angeles, en dat is ook een stimulans.

Hoe pakt hij het aan?

Met veertig goedgeschreven, bevattelijke hoofdstukjes van telkens ongeveer vijf bladzijden. Motor is: Amerika is het bekendste onbekende land ter wereld. Amerika is boeiend, laat je niet afleiden door de capriolen van de 45ste president. Vuistregel: onderschat nooit de capaciteit van Amerikanen om domme dingen te doen.

Hoe beginnen we?

Met vijftien stukken onder de titel 'Wat Amerika Amerikaans maakt', met een geografische kaart op tafel. De enorme verscheidenheid aan landschappen, klimaten en grondsoorten veroorzaakt grote regionale verschillen. Verhagen: "Het levert andere mensen op met andere wortels en vaak ook een andere geschiedenis. Dé Amerikaan bestaat niet." De *techies* van Seattle (Pacific Northwest) zijn heel anders dan die van Silicon Valley, 1.400

kilometer naar het zuiden. Veel sneeuw of veel zon, wat wil je?

Duizenden interne verschillen? Je gelooft het niet. In Texas komt het parlement maar een keer per twee jaar samen en dat niet langer dan 140 dagen. Nebraska heeft maar één Kamer. Waarom hebben vele staten een minder beduidende plek als hoofdstad? Pierre in South Dakota, Frankfort in Kentucky, Carson City in Nevada.

Wat betekenen 'conservatief' en 'liberaal'? Ze zitten in beide partijen, bij Republikeinen en Democraten. Amerikaanse politieke partijen lijken in geen enkel opzicht op die in Europa. Verhagen: "In de praktijk is gebleken dat de Amerikaanse politieke verhoudingen niet goed weergeven hoe er binnen de samenleving wordt gedacht. Met zijn pessimisme en negativisme past Donald Trump niet in dat beeld, want meestal stralen Amerikaanse conservatieve leiders een onbezorgd optimisme uit, zoals bijvoorbeeld Ronald Reagan dat kon."

Alle vragen beantwoord?

Religie in de VS? Verhagen citeert de socioloog Will Herberg: "De typische Amerikaan heeft een opmerkelijke capaciteit ontwikkeld om serieus te zijn over geloof zonder het geloof serieus te nemen." Voor het populisme verwijst hij naar de Duitse politieke denker Jan-Werner Müller. Een populist moet anti-elite zijn, anti-pluralistisch en zijn volk zo nauw omschrijven "dat slechts een deel van het volk het echte volk is". Zegt Müller. En zo ontstaat een Trump.

In de epiloog wordt Verhagen somber. "Dit keer is het een langzaam brandend vuurtje dat uiteindelijk Amerika in chaos, verdeeldheid en wanhoop zal doen ontploffen." De VS gaat ten onder aan het collectief negeren van waar een samenleving niet zonder kan: samenhang. De inzichten die de veertig hoofdstukken kort, krachtig en helder bieden, doen de mist rond de Grote Verwar-Meester Trump optrekken, zodat de vermoeide geïnteresseerde vanuit zijn Amerikakennis opnieuw nieuwsgierig en leergierig kan worden. Verhagen: "Ook voor ons is het nodig om Amerika te begrijpen, uit zelfbehoud. We kunnen een gezond en stabiel Amerika niet missen."

(mag)

BREINBREKERS

6	3	2	5	4	9	7	9	8
5	9	8	6	5	2	3	7	1
3	4	7	7	6	9	8	9	2
4	9	1	7	1	8	9	9	8
2	5	6	8	7	4	2	3	9
9	7	3	9	1	9	5	6	8
1	7	5	2	5	9	2	4	6
5	7	9	5	2	6	1	8	7
1	8	4	5	6	1	5	2	6

Hitori

Maak sommige vakjes zwart, zodat er in geen enkele rij of kolom twee of meer dezelfde getallen staan. Zwarte vakjes mogen elkaar horizontaal of verticaal niet raken, wel diagonaal. Het is niet toegestaan dat een keten van zwarte vakjes een deel van het rooster afsluit.

		1	1			1		
	0	0		0		1	1	
					0			0
						0		0
						0	0	
0			1			0	1	
0		0		0				
				0	1			0
0								0

Binaire puzzel

In elk vakje komt een 0 of een 1, en elke rij en kolom bevat evenveel nullen als enen. Nergens komen er meer dan 2 nullen of enen naast of onder elkaar te staan. Alle rijen zijn onderling verschillend, en hetzelfde geldt voor alle kolommen.

10+			21+	2-		23+	
240x				4x		210x	
	70x				210x		12x
			56x				
2+		48x				3x	
84x	21x			21+			
	12+		18+			6+	
	4-			2+		6+	

K-doku

Plaats (net als bij een sudoku) de cijfers 1 t/m 8 zodanig dat ze op elke rij en in iedere kolom éénmaal voorkomen. De cijfers in een vet omrand vak hebben de som volgens een van de vier bewerkingen (+, -, x, ÷). Binnen een vet omrand vak mag een cijfer meermalen voorkomen.